

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“, Komenskega (Poljske) ulice št. 10.

Missa cantata je zares Missa solemnis.

Christliche Akademie“, katero vreduje dobro znani obredoslovec Edm. Langer, je prinesla pod zgornjim naslovom v št. 8. najnovejšo odloko sv. kongregacije za obrede (S. R. C.) gledé tega vprašanja, radi katerega so se že bili mnogi in hudi boji. Odloke z dné 31. januarija 1896 do župnika ozieri-skega (škofija Bisarchio v Sardiniji) nekateri niso hoteli pripoznati za obče veljavno in borba, ali za veliko mašo brez levitov veljajo iste liturgične določbe, kakor za slovesno (v strogem pomenu), je trajala naprej. Vsled vprašanja iz Plozk-a na Rusko-Poljskem, na katero je S. R. C. dné 25. junija 1898 odgovorila, zdaj pač ni nobenega dvoma več, da moramo navadno peto mašo ali *Missa cantata* gledé pevskih delov smatrati za *Missa solemnis*.

Dekret z napisom Plocen. (Plozk) slóve:

Relatum fuit S. R. Congregationi, morem extare in Dioecesi Plocensi atque in nonnullis aliis Poloniae Dioecesibus, quo in Missis cum cantu sine ministris Diacono et Subdiacono, organarii, qui et cantores sunt, solum responsa Celebranti, uti „Amen — et cum Spiritu tuo“ exequuntur latino sermone; et dum alia, uti Introitus et Kyrie omittant, reliquo Missae tempore varias cantilenas vernaculas devotionem foventes et non semper Missae consonanti cum organi sonitu cantant. Hinc expostulatum fuit ab ipsa Congregatione:

1. *Utrum praedictus usus cantilenarum adprobari vel saltem tolerari possit?*

2. *Utrum in Missis cantatis sine Ministris sacris, organarii et chorus debeant semper exequi cantu vel voce intelligibili cum organo omnes partes ex Graduali Romano?*

Et eadem S. Congregatio, ad relationem Secretarii, exquisito voto Commissionis liturgicae, omnibusque perpensis, rescribendum censuit: Ad 1. Obstant decreta, praesertim in Bisarch. 31. Januar. 1896. Ad 2. Affirmative.

Atque ita rescripsit die 25. Junii 1898.

Postavimo tu slovenski prevod:

„Poročalo se je sv. kongregaciji za cerkvene obrede, da je v škofiji Plozk ter po drugih škofijah na Poljskem navada, vsled katere v mašah,

ki se brez službe dijakona in poddijakona pojó, orglavci, kateri so ob enem tudi pevci, celebrantu latinsko le odgovarjajo, kakor n. pr. „Amen — Et cum Spiritu tuo“ in ko druge pesmi, kakor Introitus in Kyrie izpuščajo, med ostalim časom maše razne, sicer k pobožnosti vabeče, à ne vselej z mašo ujemaóe se pesmi v domačem jeziku z orgljanjem popevajo. Zato se je poprašalo pri sv. kongregaciji:

1. Ali se smé navedena navada gledé (domaóih) pesmi potrditi ali vsaj trpeti?

2. Ali morata v petih mašah (katere se opravljajo) brez posveóenih strežnikov orglavec in zbor vedno izvajati vse dele iz Graduale Romanum s petjem ali (vsaj) z razloóno recitacijo med orgljanjem?

Ista sv. kongregacija je po poroóilu tajnikovem, po izprošenem mnenji liturgióne komisije ter po pretehtanji vseh okolišóin za dobro spoznalo odgovoriti:

Na 1. Proti temu so dekreti, zlasti oni v Bisarchio dné 31. januarija 1896. — Na 2. Da.

In tako se je odgovorilo dné 25. junija 1898. —

„Fl. Bl. f. k. KM.“ pišejo: Ta odloka najvišje cerkvene stopnje v liturgiónih stvareh se je smela pričakovati; in vendar jo z vsem Cecil. društvom, óegar mnenje v ti zadevi se je zdaj s tem dekretom potrdilo, s posebno radostjo pozdravljamo. Ona tvori kot kako odrešenje, ker so se v zadnjem času vsa sredstva uporabljala, vprizoriti nasprotno odloko; in prav zato so bili mnogi v velikih skrbeh. Kakor vsak razvidi, leži težišóe odloke v 2. toóki. V nji je jasno povedano, da so pri *missa cantata*, torej pri peti maši brez posveóenih strežnikov (dijakon in poddijakon) vsi deli prav tako, kakor za „*missa solemnis*“ ali slovesno mašo predpisani; in vse te dele poje pevski zbor — tudi, ako bi štel le enega samega pevcá-orglavca — iz „Graduale Romanum“. Da si je S. R. C. nalašó izprosila mnenje posebne liturgióne komisije, to daje odloki še posebno vážnost. Pesmi v domaóem jeziku torej tudi ne smejo v „*Missa cantata*“ nadomestovati liturgiónih (latinskih) pesmi; kajti *Missa cantata* ni nikakor *Missa privata*, pri kateri so take domaóe pesmi dovoljene.

Ta jasni izrek in doloóba brez vseh ovinkov svete kongregacije pa tudi nalaga dolžnost, da povsod, kjer se v nasprotji ž njo pri petih mašah za liturgióno petje ne brigajo, zdaj resno in energióno na to delajo, da bode konec protirednemu stanju. Saj cerkveni zakoni véžejo vsacega, zlasti pa še one faktorje, kateri so poklicani za reformo cerkvene glasbe.

Navodilo cerkv. zborovodjem nadškofije dunajske, razglašeno z dné 24. avgusta 1898.

Ber je cerkvena glasba celoskupen del službe Božje, je tudi služba zborovodje cerkvena. Zborovodja, kateri tedaj sodeluje pri cerkvenih opravilih, mora, da svojo prav tako lepo kakor vážno službo pristojno opravlja, spolnovati naslednja navodila:

1. Kadar zborovodja nastopi svojo službo, ima od cerkvenega predstojnika (župnika, rektorja) prevzeti muzikalije, glasbene inštrumente in druge potrebščine cerkvenemu zboru lastne na podlagi inventarja, ki ga je sam podpisal; skrbeti mu bode, da se v dobrem stanju ohranijo ter obvarujejo nagajive poškodbe.

2. Gledé števila in vrste svojih dolžnosti naj se dogovori s cerkvenim predstojnikom. Radi razpregleda sprejmó se v zapisnik (agenda) vse tekom cerkvenega leta redno vrsteče se glasbene predstave; ta zapisnik podpišeta zborovodja in cerkv. predstojnik ter se prepisan doloži kn.-nadškofijskemu ordinarijatu.

3. Po cerkv. določbah je dovoljeno, da se poleg gregorijanskega korala sme rabiti tudi vokalna in inštrumentalna glasba. Ker je v dunajski nadškofiji pri slovesnih mašah zlasti inštrumentalna glasba v navadi, zato se opozarja zborovodja, da se taka *) glasba ob nedeljah v adventu in štiridesetdanskem postu ne pripušča. Mesto nje naj se pojó vokalne maše a capella ali s spremljevanjem orgel.

Pri slovesnih mašah ob nedeljah in praznikih v onih cerkvah, v katerih radi pomanjkanja potrebnih izvežbanih pevcev in inštrumentalistov ni mogoče „večglasne“ vokalne ali inštrumentalne glasbe cerkveno in dostojno izvršiti, naj jo nadomestuje dobro, cerkveno ljudsko petje. Vendar pa v tem slučaju ni dovoljeno, imeti *missa cantata* (t. j. da bi mašnik pel).

4. Izbirati skladbe, katere se imajo v cerkvi izvajati, pripušča se zborovodji. A smejo se le take skladbe predavati, katere se ujemajo s cerkvenimi določbami in imajo popolni liturgični tekst. Gradu ali in ofertoriji naj se tako izbirajo, da se njih tekst kolikor le mogoče strinja z mašnim formularjem, predpisanim za dotični praznik. Da se zborovodja o tem podučí, naj se ravná zborovodja po škofijskem direktoriji in po Graduale Romanum, katera naj se kupita za-nj iz cerkvenega premoženja; ako bi o kaki stvari dvomil, naj se obrne do cerkvenega predstojnika, kateri mu jo bode razjasnil.

Izključiti se morajo tedaj vse tiste skladbe, katere so gledé na glasbo brez vrednosti, prazne, plitve, sentimentalne ali pa posnete iz posvetnih skladb, n. pr. iz oper, oratorijev i. dr., katerim toraj manjka cerkveno-liturgičnega značaja.

5. Da se bodo liturgično pristojne in glasbeno dragocene skladbe mogle pravilno in kolikor mogoče uspešno izvajati, bode zborovodja skrbel, da si izvežba dobrih pevcev in godcev. Nove skladbe se ne smejo izvajati brez prejšnjih poskušanj. Zlasti pa bode zborovodji treba skrbeti, da se bode dostojno orglalo ter da se bodo sponsoria razločno in ne prenašlo popevala.

6. Da se izobrazijo spretni cerkveni pevci ter da se vzbudi in pospeši čut in vkus za cerkveno glasbo, naj se po možnosti ustanové in vzdržujejo cerkvene pevske šole; društva za cerkveno glasbo utegnejo za to svrhu bržkone najboljše služiti.

7. Zborovodja je dolžan skrbeti, da se med službo Božjo na koru sodelujoči ogibajo vsacega nepotrebnege govorjenja in družega motenja. Pevci in

*) Tudi orgle ne, razen 3. adventno in 4. postno nedeljo. Vr.

godci naj se opomnijo, da tu ne sodelujejo mari le pri kaki glasbeni produkciji, ampak pri nabožnem opravilu Bogu na čast ter v vspodbujajo verne občine. S tem poklicom cerkvenih pevcev in godcev se nikakor ne strinja na nekaterih cerkvenih korih nahajajoči se nered, po časnikih razglašati imena solistov. Cerkev tako poniževati do koncertne dvorane se s tem najstrožje prepove; zborovodja pa je odgovoren za to, da se ta ukaz spolnuje, kakor tudi sploh, da se na cerkvenem koru red vzdržuje.

8. Zborovodja naj dolžnosti, ki ga vežejo, vedno in pri vsakem opravilu, katero po cerkvenem redu njegovo službo zahtevajo, natančno spolnuje; ako bi bil kedaj zadržan, naj skrbi za sposobnega namestnika.

9. Zborovodja naj vsako leto sestavi poročilo o vseh glasbenih izvajanjih, o močeh in sredstvih, ki so mu bila na razpolago, o stanju orgel, glasbenega orodja, muzikalij i. dr.; le-to poročilo pregleda župnik in ga pošlje ordinarijatu.

10. Zborovodja naj se trudi, da se bode v svoji službi in svojem poklicu če dalje bolj spopolnjeval, bodisi v liturgičnem oziru, da se vglobi v duha svete liturgije, ali pa v umetniškem oziru, da svoj zbor, pevce in godce povzdigne do vzornega zbora.

11. Da se bodo tu navedeni ukazi natančno spolnovali, čuval bode cerkveni predstojnik. Poleg njega pa se bodo od vis. čast. knezonadškofa imenovani nadzorniki za cerkveno glasbo zdaj pa zdaj o njenem stanju po posameznih cerkvah prepričevali in bodo o svojih izkušnjah ordinarijatu poročali.

12. Ako bi hotel zborovodja sam iz svoje službe izstopiti, naj se ji četr leta prej po pismu do župnika odpove.

Pravica četrletne odpovedi enako pristojna tudi dotičnemu cerkvenemu predstojništvu; v slučajih večkratnega večjega zanemarjenja dolžnosti pa se more zborovodja tudi takoj brez odpovedi iz službe odpustiti.

Lastnosti katoliškega zborovodje.*)

Prvo lastnost dobrega, katoliškega zborovodje imenujem le-tó, da je marljiv in da se toraj pridno uči. Kakor je v raznih drugih predmetih vselej resnično, da ni nikdar pravega prestanka, in da vsak, kdor misli, da mu bode mogoče na doseženi stopnji mirno obtičati, prav s tem nazaduje: isto velja tudi gledé zborovodje pri vodstvu njegovega cerkvenega zbora. Kdor se ne trudi naprej, gre nazaj. Ziravemu napredovanju pa je marljivo učenje neobhodno potrebno.

Učiti se moramo, in sicer narprej cerkvenih predpisov o obhajanju katoliške službe Božje, namreč, kaj da cerkev v tem oziru kot potrebno

*) O tem predmetu govoril je z veliko ljubeznijo in zvednostjo č. g. Fr. Vater, župnik v Parchen-u na Češkem povodom cerkveno-glasbenega zborovanja. Govor (tu ga le nekoliko posnamemo) je prišel na svetlo pri Ambr. Opitz-u (Warnsdorf) v knjižici 28 strani, katero č. g. naročnikom in drugim živo priporočamo, da si jo umislijo in pazljivo beró. Velja le 10 kr. Vr.

ukazuje, in kaj da kot koristno in primerno nasvetuje. Kajti, kako si more zborovodja brez te važne in neogibno potrebne vednosti domišljevatí, da je kos svoji dolžnosti? Kako si more pridevati ime katoliškega zborovodje, ako so mu tuji celo najpriprostejši početni ukazi katoliške cerkve o dostojni izvršitvi slovesne službe Božje? Utegneš biti prav dober glasbar, morda celo umetnik; toda edino le s tem, brez znanja liturgičnih predpisov gledé cerkvene glasbe, še nikakor nisi dober katoliški zborovodja. Učenje cerkvenih predpisov o cerkvenem petji in cerkveni glasbi še le pomaga zborovodji do znanja njegovih dolžnosti ter ga uvéde v to, kar je s svojo službo storiti prevzel.

Dalje se moramo učiti glasbene slovnice, t. j. nauka o harmoniji, ki je zlasti za orgljanje velike važnosti. Kajti katoliški zborovodja je kot orglavec večkrat primoran, kratke, pa dostojne in pravilne pred- in medigre delati, za kar nima vselej na razpolago pripravnih predlog. Brez znanja harmonije pa ni v stanu v tem oziru kaj prikladnega izvesti. Učiti se moramo koralnega petja, ker je ono cerkveno petje, katero nam predstavlja pravo in lastno dete sv. cerkve. Koral se je rodil na cerkvenih tleh, njega je cerkev s posebno skrbjo in ljubeznijo gojila in izobraževala; zato pa tudi zamore, ako se dobro izvršuje, na poslušalce najmogočnejše vplivati. Pri kurzu za dirigente v Št. Galu (Švica) meseca oktobra 1872 vzkliknil je r. dr. Fr. Witt popolnem prepričan o koralnega petja mnogim neznani moči navdušeno: „Dajte mi enakih moči v enakem številu in enako toliko skušenj, enako nategneno pazljivost pevcev, — in pobijem vam z revnim, zaničevanim koralom vsega Beethovena.“ In Witt je tudi pokazal, da ta njegova beseda ni le prazna fraza, ampak resnica, kadar se je koral predaval po njegovem načinu in vodilu.

Modérne razmere zahtevajo, da se mora cerkvena figuralna glasba rabiti in študirati. Marsikateri zborovodja se bode moral vsaj v začetku zadovoljiti, da bode rabil koral le ondi, kjer je brezpogojno zapovedan, sicer pa figuralno petje. Figurovano vokalno glasbo je cerkev odobrila in takorekoč pohčerala, med tem ko se instrumentalna glasba, zmerno rabljena, nekako le kot gost trpi z namenom, da povzdiguje in lepša petje, katero mora vselej in edino biti glavna stvar.

Poleg del modérnih cerkvenih skladateljev bode se napredujoči zborovodja polagoma spravil nad učenje in izvršitev marsikaterega starejšega skladatelja, v kojih umotvorih so skrite nečuyene krasote in v katerih ni nikakor onih nepremagljivih težav, katere si neveščak domišljeje.

Učiti se moramo, častita gospóda! starih cerkvenih tonovskih načinov, in to učenje bi rad Vaši marljivosti posebno nujno priporočal. S tem postane Vaše glasbeno znanje vsestransko, in kakor učenje kakega starega, ne več živega jezika veliko pripomore, da se utrdimo v slovnici lastne materinščine, prav tako bode Vam učenje starih cerkvenih tonovskih načinov pomagalo, da bodete tudi moderne tonovske vrste veliko hitreje in temeljitejše razumevali, kakor je to mogoče glasbarju, kateremu so znane le moderne tonovske vrste. Celò Vaše orgljanje bode veliko pridobilo gledé notranje vrednosti. Vsled znanja, razširjenega po starih cerkvenih tonovskih načinih in njihove posebnosti, ne bodete več tako prazno in brez duha preludovali, kakor, Bogu bodi potoženo! — še premnogokrat moremo poslušati. Kot orglavci ne

bodete več bredli s prav navadnimi akordi po že davno razhojenih tleh, marveč s porabo imitacije dovršili pravilno lepo igro v tro- ali čveteroglasnem stavku. Ptica spoznamo po perji. Enako moremo tudi po kakovosti orglarja takoj spoznati in sklepati, je-li zborovodja in organist marljiv ali ne.

(Konec prih.)

Pravila za predavanje gregorijanskega koral.

(Konec)

Splošna pravila za predavanje.

1. Koralni tempo.

(Gibanje pri predavanju koral.)

Dobra deklamacija teksta obsega poleg dobrega izgovarjanja tudi zdaj hitrejše, zdaj počasnejše predavanje stavkov ali posameznih stavkovih delov. Dober govornik se drži tega v svojem govoru, in enako mora koralni pevec svete tekste zdaj urnejše, zdaj počasnejše peti. Tempo (gibanje) se ravná po vsebini misel in čutov tekstovih, katera je tudi tukaj merodajna in odločilna. Tako n. pr. se mora preseči „Kyrie“ počasnejše in slovesnejši peti, kot recitativni, lahko tekoči „Credo“; molijoči „Sanctus“ počasnejše, nego veseli „Gloria“.

Dà, celò v posameznih pesmih naj se predavanje često pospešuje ali pa zateza po pomenu besed. Tako n. pr. naj se nekoliko bolj počasi poje (à vendar tako, da ni enotnemu gibanju cele pesmi na kvar), sv. imé Jezusovo, ali ona mesta, pri katerih mašnik glavo pripogne ali razkrije: Adorámus te, Gratias ágimus tibi, Súscipe deprecationem nostram, Et homo factus est.

2. Koralna dinamika.

Moč glasu pri koralnem predavanju.

Dobra deklamacija teksta zahteva dalje tudi različno moč glasu pri predavanju, ozirajočo se na vsebino in kakovost teksta. V obče naj se koral nikdar ne poje s polnim in širokim, ali celò kričečim glasom, kar mu daje trd in surov značaj; marveč naj se navadno predava le *mezza voce* t. j. z na pol močnim glasom. To pevcu na razne načine pomaga, da je njegovo koralno petje lepo.

Prav zatò pa tudi orgle smejo le z nežnimi spremeni koral spremljevati in ne smejo nikdar petja preupiti, marveč mu, kakor pravi P. Kienle, podložiti mehko, mirno preprogo, po kateri se more gibati. Veliko bi se dalo tožiti o tem, da je ravno zloraba in napačno ravnanje z orglami največ kriva propada koralnega petja. Finejša otenjava pri predavanju, (t. j. menjava bolj tihega in močnejšega, crescendo- in decrescendo- petja, katera veliko pomaga k izraznemu koralnemu petju) je posledica naravne, lepe in navdušene deklamacije teksta; toda prisiljena in nenaravna ne sme nikdar biti.

3. Izraz koralnega predavanja.

K tem praktičnim, naravnim temeljnim pravilom, na katerih sloni dobro in pravilno predavanje koral, spada pa še druga, nadnaravna stvar. Koral

kot liturgično cerkveno petje je v prvi vrsti molitveni jezik svete cerkve, je najslavesnejši in najpopolnejši izraz častilne, hvalne in prosilne molitve, katere izvira iz srca sv. cerkve. Notranji glavni značaj koral je toraj najpred molitev, in zato moramo koral pred vsem umevati kot molitveno petje in pevsko molitev v njeni najslavesnejši in najbolj vzvišeni obliki.

„To je“, kakor pravi pisatelj knjige „Choral und Liturgie“, „nadnaravna, za predavanje koral toliko važna in odločilna stvar. Brez nje ne morejo gola pravila naravne glasbe dati koralnemu petju one vzvišenosti, lepote ter srca prenavljajoče moči, katere je zmožen.“

Nikdar ne moremo zadosti živo poudarjati in ponavljati, da le tedaj, kadar se koral predava kot sveta pevska molitev s pobožnim, navdušenim, duhovitim izrazom molitve, le kadar pojoč molimo in molijoč pojemo, bode moglo koralno petje doseči svojo dvojno svrho: Poveličanje Božje in vnemo vernikov.

D o p i s i.

Iz Idrije, koncem novembra. -- Naš cerkveni pevski zbor je praznoval god svoje zaščitnice sv. Cecilije s slovesno sv. mašo. Ker se je oznanilo raz leco, da bode zjutraj ob 7. uri peta sv. maša na čast patroni cerkvenega petja, zbralo se je dokaj občinstva v mestno župno cerkev. Radi bi bili peli kako mašo z orkestrom, a godci niso bili prosti, tudi pevcev je moralo nekaj na delo. Pri nas je vse po vojaški razdeljeno; pride ura, ki te kliče na „šibte“, kar vstani in hajd na določeni prostor; ko si svoje ure tam prebil, greš domu in glej, že čaka drugi, ki stopi na tvoje mesto. Zato na delavnik ne moreš spraviti velikega zbora na kor. Vendar sem naštel v torek 9 sopranov in 8 altov, 5 tenorjev in 9 basov. Kaj ne, vse eno še častno število? Peli smo Stehle-jevo Preismesse „Salve Regina“ cantantibus organis“ z obligatnim spremljevanjem orgel. Za Graduale smo vzeli lepi motet „Audi filia“ v Nikel-novi zbirki „Lauda Sion“. Je sicer malo težak, a pri velikem zboru, posebno še, ako se živahneje postopa, zelo hvalečno delo; tudi ne traja predolgo, ker se tekst nič ne ponavlja. Offertorium se je četverglasno recitiral in takoj za njim privzel Aiblingerjev 5 glasni Jubilate. Da Introitus in Communio nista zaostala, se razume. Ko bi med letom ne bili pridni, bi se nam bila ta mesec huda godila. V treh dneh smo imeli kar tri produkcije.

V nedeljo 20. novembra je bila čez več let zopet enkrat sv. maša v kapelici svete Trojice, v rovu sv. Antona. Do te kapelice se mora 400 metrov daleč pod zemljo. 17. avgusta 1752 jo je posvetil knez nadškof goriški Mihael grof Attems, zato se še sedaj imenuje prve votline pod kapelico Attemsevi rovi. Letos se je kapelica vsa prenovila in škofjstvo je dovolilo slovesno sv. mašo z azistenco, kot zahvalo, da je Bog obvaroval nesreč v rudniku in v proslavo 50 letnice presv. vladarja.

Moški pevski zbor ni smel zaostati. V 14. dneh priučil se je Foersterjeve maše in hon. s. Jacobi. Prav mogočno se donelo tutti 24 pevcev po dolgi ozki votlini in skrivnostno milo se je razlikoval solo-kvartet pri raznih vlogah.

Isti dan na večer imelo je kat. delavsko društvo svojo veselico. Njeni udje pevci so ob enem tudi cerkveni pevci. Ne bom omenjal raznih točk v programu, ki so se vse izborno zvršile, a poudarjati moram, da se je prvič v Idriji pela opereta „Po zaklad“ s spremljevanjem orkestra. Soli, dueti in zbori so dokaj dolgi in težki; peti strogo v taktu na pamet ni igrača. Treba je bilo napora in marsikatero skušnjo, da smo vse častno izvršili. Ko bi med letom ne bili pridni, bi takega dela ne mogli napraviti.

Zato nam Bog še za naprej ohrani naše pevce tako vstrajne in navdušene za lepo umetno petje. (In preč. g. dekana, dušo vsega gibanja. Vr.)

Celje. (Črna peta sv. maša za umrlo cesarico Elizabeto.) -- Prepričan sem, da se je za imenovani slučaj skoro povsod popeval večglasni Requiem z orglami ali pa tudi z godali. V celjski mestni cerkvi tega ni bilo slišati; kajti jaz mislim, da za mrtvaške maše ni mogoče dobiti boljših glasbenih umotvorov, kakor je krasni gregorijanski koral sam, oziroma enoglasni Requiem iz Ordinarium Missae, kojega se nekateri bojé, kakor h.— križa. Pri zgoraj imenovani slovesnosti so peli trije č. g. duhovniki in trije svetni gospodje: „Kyrie, Graduale, Tractus, Sequentia (samo potrebne kitice); Offertorium z nekaterimi stavki recitando); prvi Sanctus eden, drugega dva in tretjega vsi pevci; Benedictus in vse ostale točke, kakor so predpisane za tak slučaj. Po sv. maši pel se je Libera, pri nas po

nenavadnem načinu z orglami, kar je napravilo na višje posvetne in vojaške oblasti mnogo vtisa. Toraj gospoda moja, koral! koral! to je petje sv. cerkve, katero presega vse druge glasbene vede ali umetnosti. Rečem le to: da naj nam pové nasprotnik krasnega koralnega petja: Je li mogoče misliti si slovesno službo Božjo brez njega pri altarni mizi? — Ne, in zopet ne! — Ravnokar mi je prišlo v roke pismo, iz kojega priobčim na tem mestu le nekatere vrstice: „Skoro vsi stanovi so se v gmotnem oziru povzpeli do neke gotove stopinje; samo naš stan je ostal v vodi, katera se nikamor ne odteka. Zatorej si moramo sami pomagati; kake podpore od cerkvenih predstojništev se nam ni nadjati, vis. č. g. se za nas nič ne brigajo, mi moramo svoje pritožbe na ministerstvo vložiti, ter naše službene razmere ondi naznaniti. Mi nimamo nikogar v državnem zboru, kateri bi se za nas potegval, kakor se za druge stanove zaradi slabih plač. Od raznih organistov se vedno več ali manj slišijo pritožbe, kar se tiče pičlih dohodkov. Prosim vse g. organiste, naznanite mi svoje razmere, in ako Vam je mogoče, pridite 3. januarja 1899 na Dunaj k pogovoru ali k prvemu običnemu zboru gledé naših plač. Mi hočemo takoj delati na podlagi poslanih pisem in pri zborovanju navzočih organistov na to, da se za naš uborni stan kaj ukrene. Konečno še enkrat prosim vse kolege, da se udeležé zborovanja ali pa pošljejo pismeno svoje mnenje. — V. V. Hausmann, — Bielitz, österr. Schlesien.“ — K temu pismu hočem jaz spregovoriti le par besed: Čas se bliža, zato idimo na delo, kajti „kdor trka, temu se bo odprlo.“ Res je, kar pravi g. Hausmann v svojih vrsticah, da se gospóda za orglavca prav nič ne brigajo. Ti pa menda zato, ker mislijo, da organist lahko živi s svojo družino le ob onem zrnu, katero mora sam beračiti od svojih faranov. V slogi je moč; zaradi tega je dobro, da se združimo z onimi kolegi, ki delajo za blagor in boljše čase naših krogov.

Karol Berčar.

Razne reči.

— „Cecilijino društvo za goriško nadškofijo“ je imelo dné 24. novembra t. l. svoj občni zbor, o katerem bodemo poročali v prihodnjem listu.

— Dné 27. oktobra t. l. obhajal je vpoкоjení šolski vodja, blag. gospod Leopold Bélar petdesetletnico svojega delovanja kot pevovodja. Ljubezen do glasbe vcepila se mu je že v njegovih otroških letih ter ga je vedno in povsodi spremljevala, kjerkoli je služboval. Pridobil si je g. jubilar veliko zaslug za cerkveno glasbo, zlasti kot zborovodja pri sv. Jakobu v Ljubljani, kjer si je ustvaril pevski zbor v smislu svete cerkve. Vkljub starosti je čvrst na duhu in telesu; in tako mu je mogoče, z vso vnemo gojiti „ljubo muziko“ tudi v društvih in zavodih. Bog ohrani še mnoga leta neumorno delujočega slavjenca!

— Praznik sv. Cecilije se je obhajal dné 22. nov. v cerkvi čč. oo. frančiškanov v Ljubljani s slovesno sv. mašo. Peli so prav dobro učenci naše orglarske šole koralno mašo in Festis solemnibus št 2.; tudi introitus, graduale, offertorium in communio so bili koral — gotovo primerno za ta praznik. Tudi v Idrinji so kaj slovesno praznovali god sv. zaščitnice cerkvene glasbe; o tem ima današnji list več na drugem mestu.

— „Glasbena Matica“ je priredila dné 20. nov. t. l. v „Narodnem domu“ v Ljubljani koncert v spomin pokojne cesarice Elizabete. Vodil ga je po dveletnem odpustu g. koncertni vodja M. Hubad vseskozi mojstersko. Kot uvod izvajal je vojaški orkester, pomnožen z nekaterimi člani „Glasb Matice“, Beethoven-ovo koračnico iz simfonije Eroica, st. 3. popolnem dobro. Glavni del koncerta pa je bil slavnoznani „Requiem“ Mozartov za soli, zbor in orkester. Tudi te skladbe izvajanje je bilo vseskozi dovršeno, bodisi od strani zbora, ali solistov, ali orkestra. Občinstvo je bilo kar očarano vse krasote.

— Cerkevna glasba. „Slava Bogu“ V. zvezek, adventne in božične pesmi za mešan zbor zložil in izdal P. Angelik Hribar, Ord. FF. Min., z dovoljenjem visokočastitega knezoškofjstva Ljubljanskega z dné 4. nov. 1898 št. 3250 in redovnega predstojništva z dné 25. nov. 1898 št. 841, je ravnokar izšel. Cena partituri 1 gld., vsak glas posebej 20 kr. po pošti 10 kr. več. Dobi se pri frančiškanskem vratarju v Ljubljani. Vsebina: 12 adventnih, 9 Marijinih za adventno dobo, 4 sv. rožnega venca in 7 božičnih pesmi. — Ime marljivoga č. g. skladatelja je predobro znano, da ni njegove skladbe potrebovate še posebnega priporočila; rečemo le: kupite in rabite jih!

Današnji list se je zakasnil radi tiskarnih zaprek. Vredn.

Današnjemu listu je pridana 11. številka priloge.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster*
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.